

Nr 742

Av herr **Blomquist**, om utredning rörande permutation.

I motion till 1966 års riksdag (I: 139, II: 188) föreslog undertecknad att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t anhålla om utredning rörande permutationsinstitutet och dess handhavande. I motionen framhölls behovet av lagstadgade regler för detta nu helt oreglerade rättsområde. Därjämte underströks behovet av ett förenklat förfarande i det numera stora antalet permutationsärenden genom delegering av beslutanderätten från Kungl. Maj:t till underordnad instans. I fråga om den ytterligare motiveringen för nämnda yrkande får jag hänvisa till innehållet i motionen.

Över motionen inhämtades yttranden från justitiekanslern och dåvarande överståthållarämbetet. *Justitiekanslern* ansåg visserligen att tillräckliga skäl för det dåvarande icke förelåg för en särskild utredning i ifrågasvarande ämne. Justitiekanslern framhöll emellertid att frågan om en reglering av permutationsrätten kunde komma att aktualiseras i ett annat sammanhang, nämligen genom den utveckling som ägde rum på det kommunala fältet genom bildandet av bostadsstiftelser och stiftelser för tillgodoseende av andra ändamål. Därest icke i enskilda fall i urkunderna för sådana stiftelser intagits förbehåll om rätt för stiftelser att göra ändringar i urkunderna, torde i fråga om dessa stiftelser för närvarande icke kunna ske några mer fundamentala ändringar utom med hjälp av permutationsinstitutet. Det syntes emellertid vara att räkna med att förr eller senare behov gjorde sig gällande av en reglering av sådana frågor som ändring av stiftelsers stadgar m. m. Beträffande frågan om en förenkling av förfarandet i permutationsärendena genom överförandet av beslutanderätten från Kungl. Maj:t till underordnad instans fann justitiekanslern det ur saklig synpunkt tänkbart att förlägga avgörandet i dessa ärenden till annan myndighet än Kungl. Maj:t men uttalade vissa betänkligheter mot att för närvarande vidtaga en sådan ändring. Det torde vara tveksamt huruvida Kungl. Maj:t utan stöd av uttryckligt stadgande i grundlag kunde delegera sin beslutanderätt i dessa ärenden. Frågan om möjlighet till sådan delegation syntes förtjänt att övervägas i samband med arbetet på en ny författning.

Överståthållarämbetet anförde bl. a. att det syntes icke vara rationellt att prövningen av sådana mindre betydande ärenden som vissa permutationsärenden påvilade den högsta administrativa instansen och fann skäl finnas för en utredning i ämnet.

Första lagutskottet (utlåtande 1966: 37) anförde bl. a. förslag om

reglering i lag avvisats vid olika tillfällen tidigare och avstyrkte motionen. Riksdagen följde utskottets förslag.

Då jag nu återkommer till denna fråga vill jag hänvisa till att justiekanslern i sitt yttrande framhållit olika skäl för en utredning och reglering rörande permutationsrätten och bl. a. påpekat att en delegation av beslutanderätten i dessa ärenden borde övervägas i samband med arbetet på en ny grundlag. En sådan torde komma att antagas av innevarande riksdag, och redan på grund härav anser jag att frågan om permutationsinstitutet nu bör bli föremål för utredning.

Vad angår lagutskottets påpekande att frågan om en reglering i lag av permutationsinstitutet tidigare avvisats vill jag erinra om att detta, enligt utskottet, skedde år 1903 i ett kommittébetänkande om offentligen erkända stiftelser och ett därpå grundat år 1922 inom justitiedepartementet upprättat förslag till lag om sådana stiftelser. Utskottet synes ej ha tillräckligt beaktat den snabba samhällsutveckling som därefter inträffat och de förändringar i samhället som bl. a. leder till behov av ändringar rörande statuterna för olika stiftelser. Tilläggas må att de ärenden till vilka Kungl. Maj:t har att ta ställning och som således måste bli föremål för den relativt omständliga prövning, som måste gälla då Kungl. Maj:t har att fatta beslut, ofta är mycket bagatellartade och utan reell betydelse för stiftelsen. Det kan gälla fråga om överflyttande av förvaltningen av en stiftelse från en kommunal myndighet till en annan eller ersättande av någon myndighetsperson i en stiftelses styrelse med någon annan. Ofta är stiftelsens behållna kapital efter nutida förhållanden ringa — ibland endast några tusen kronor eller ännu mindre — och avkastningen följaktligen helt blygsam. Bl. a. torde exempelvis skolöverstyrelsen inom sitt område ha värdefulla synpunkter på här berörda spörsmål. Det förefaller skäligen onödigt att för en justering av en stiftelses ändamål eller för en ändring av förvaltningsformen skall behövas en så omständlig procedur som för närvarande krävs.

Under återopande av ovanstående ber jag få föreslå,

att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t anhålla om utredning rörande permutationsinstitutet och dess handhavande.

Stockholm den 28 januari 1969

Per Blomquist (m)
